

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXIX

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, August 26, 1982

Nr. 159

SIRIJOS IR LIBANO KARIAI VĖL SUSISĖDA

Antradienį arkivyskupui Bernardin uždėjo mitrą ir albą

CHICAGO KATEDRĄ BUVO ATVYKĘS POPIEŽIAUS ATSTOVAS ARKIVYSKUPAS PIO LAGHI

CHICAGO, Ill. — Pirmadienį ir antradienį arkivyskupas Joseph L. Bernardin bandė susipažinti su džiausios Amerikos vyskupijos (diecezijos) dvasiškiais. Jis pareiškė, kad su visais negalės susitikti ir išsikalbėti, bet jis bandys galimai daugiau jų pasiekti, kad galėtų su visais dirbti darnų darbą.

Antradienį šv. Vardo katedroje buvo susirinkę didokas būrys dvasiškų. Kunigas Thomas I. Healy, kunigų senato pirmininkas, supažindino visus dvasiškų su neseniai popiežiaus paskirtu arkivyskupui Bernardin Chicago Romos Katalikų vyskupijai valdyti. Jis paskirtas vietoj mirusio kardinolo Jono Kodzio.

Prie katedros altoriaus sėdėjo vysk. Alfred L. Abramowicz, vyskupija tvarkęs kun. John Richard Keating ir vyskupijos administratorius arkivysk. Nevin V. Hayes.

John L. Paukštis

John Paukštis, buvęs Amerikos Legiono komandierius, Cook County ir Dariaus - Girėno komandierius, yra dabar Chicagoje vykstančioje Amerikos Legiono konferencijoje paskirtas ir Pasirymėjusių svečių komiteto. Į Garbingųjų svečių komitetą yra paskirtas prez. Ronald Reagan. Jis turėjo pasakyti kalbą konvencijai, bet jis negalėjo atvykti, tai kalbą pasakė viceprezidentas G. Bush. Kalbas konvencijai taip pat pasakė Illinois gubernatorius James Thompson bei Chicago burmistrė Jane Byrne. Praeitą pirmadienį Dariaus - Girėno posto namuose, 4416 S. West,

KALENDORELIS

Rugpjūčio 26: Zeferinas, Valga, Dėkla, Jogintas, Šilka, Žvalgūnas, Liūdytė.

Saulė teka 6:42, leidžiasi 6:42. Oras vėsus.

SUAZI DAR NETURI KARALIAUS

MBABANE, Suazi žemė. — Visa pusė milijono tauta lūdi mirusio karaliaus Sobhuza 2-jo, bet iki šio mėto dar nebūtinai naujo karaliaus.

Karalių renka viena mirusio karaliaus žmona. Ji turės padaryti svarbų sprendimą. Ji nori, kad tas sprendimas būtų geras ne tik tai josios šeimai, bet ir visiems Suazi gyventojams. Ji turi teisę išrinkti karalių, bet jai nustatytos taisyklės, kurių ji privalo prisilaikyti.

Ji būtų norėjusi karaliumi pasiūlyti savo sūnų, bet kai viską apsvaistė, tai priėjo išvados, kad geriausia būtų karaliumi paskirti M. Dianini, kuris iki šiol buvo premjero pareigas. Karalius Sobhuza kelis kartus jai pasakė, kad premjeras yra išmintingiausias valstybei tvarkyti.

Aukščiausias Argentinos teismas uždraudė Izabeli Marín Peronienai užimti bet kokią valstybinę vietą, nes ji, būdama prezidentė, naudojo sudėtas labdarai aukas partijos tikslams.

Prancūzai labai pasipiktinę prezidentu R. Reaganu už Dresser bendrovės traukimą teisman.

amais ir draugais. Žinios buvo įtikios. Kovotojai pasiruošę kovai ir kai pajuto, kad susirinkusieji jau buvo gerokai girstelėję, tai juos užpuolė ir pradėjo žudyti.

Priešintis užpuolietį mažai galėjo, nes užpuolimo nelaukė. Diplomatai tvirtina, kad nužudytus ir sužalotus išvežė į dvi ligonines. Kovotojai nekenčia rusų primastos valdžios ir jos ninkų su savo šeimomis, pažįs bendradarbių.

Prez. Reagan patraukė teisman Dresser Industries bendrovę už pardavimą Sovietų valdžiai kompresorių dujoms stumti vamzdžiais.

Baus rusams dujų kompresorius pardavusią JAV bendrovę

Į SOVIETŲ LAIVĄ JAV SUKROVĖ 21 KOMPRESORIŲ, KIEKVIENĄ KAINUOJANTĮ PO \$700,000

WASHINGTON, D.C. — Vy. skyrimo vieta.

Rusams jau siunčiami 21 kompresorius. Kiekvienas sveria po 50 tonų. Minėti kompresoriai jau pakrauti į Sovietų transporto laivus. Prancūzijos prezidentas Miterandas leido Dresser France bendrovei išvežti rusams reikalingus kompresorius, nors bendrovė neturėjo teisės jų parduoti rusams.

Dresser bendrovė turi savo skyrių Prancūzijoje, kuris vadina Dresser France. Prezidentas Reaganas, turėdamas galvą Sovietų valdžios pastangas visiškai pavergti Lenkiją, uždraudė parduoti mašinas Sovietų Sąjungai, kol ji darys spaudimą lenkams ir neleis jiems savarankiškai tvarkyti savo reikalų. Prancūzijos prezidentas pasipriešino šiam nutarimui ir leido Dresser France bendrovei parduoti rusams reikalingus kompresorius dujoms stumti.

Turi teisę bausti bendrovę

Federalinis teisėjas Thomas O'Flannery, išklauses prokurorą ir Dresser Industries bendrovės advokatą, pripažino, kad bendrovė gali būti baudžiama, jeigu ji neklusys prezidento ir parduos Sovietų valdžiai tuos kompresorius.

Sovietų valdžia rengiasi pastatyti didelius plieno vamzdžius, kuriais planuoja pristatyti dujas iš Sibiro į Vakarų Vokietiją, Prancūziją, Belgiją ir kitas Vakarų valstybes.

Dabartinio metų darbas eina labai lėtai, nes rusai neturi pakankamai paruoštų darbininkų ir reikalingų mašinų vamzdžiams nutiesti. Rusams taip pat labai svarbi turėti reikalingus kompresorius, kurie galės taisyti vamzdžius stumti dujas į pa-

BEIRUTO-DAMASKO VIEŠKELIU IŠVAŽIUOJANTIEJI NESINAUDOS

ISVAŽIAVUS SIRIJOS KARIAMS IR PALESTINIEČIAMS IS RYTŲ BEIRUTO, ĮVYKO SUSISAUDYMAS

BEIRUTAS, Libanas. — Antradienį įvyko kruvinas susirėmimas tarp Sirijos karių ir palestiniečių iš vienos pusės, ir Libano karių, norėjusių patikrinti išvažiujančius žmones.

Sirijos kariai atsisakė leisti libaniečiams tikrinti išvažiujančius. Jie norėjo nustumti libaniečius ir išskelkti, tada libaniečiai pavartojo ginklus ir buvo pasiryžę pastoti kelią Sirijos kariams. Atokiau nuo kelio stovintieji milicininkai buvo pasiryžę pavyti jėgą ir be patikrinimo neleisti jiems toliau keliauti.

Sirijos kariai, pamatę, kad palestiniečiams gali būti pavojinga keliauti Beiruto-Damasko keliu, patraukė atgal į Beirutą. Oficialus Izraelio kariuomenės pranešimas paskelbė, kad Sirijos karių ir palestiniečių vykdymas Beiruto-Damasko vieškeliu atidėtas. Tas pat pranešimas pridėjo, kad išvažiavimas per Beiruto uostą toliau tęsiasi.

Kiek vėliau papildomas pranešimas sakė, kad išvykimas Beiruto-Damasko vieškeliu nebuvo partostas, nes nebuvo užtikrintas reikalingas saugumas.

Palestiniečiai spėjo, kad izraelitai turėjo įtakos paskutiniams įvykiams. Palestiniečiai atrodo, kad vieškelis yra patrupinėjamas kelias į Siriją. Izraelio kariuomenės vadovybė pranešė, kad ji nieko bendro neturėjo su libaniečiais, pastojaisiais kelią Sirijos kariuomenės daliniui. Izraelitai nesitarė su nauju Libano prezidentu ir nebuvo nieko nutarta.

Susitikimas įvyko Bamdu srityje, apie 12 mylių į rytus nuo Beiruto. Tuo tarpu išvykimas palesti-

niečių iš Beiruto vyksta nustatyta tvarka. Antradienį Kipro salą pasiekė 600 palestiniečių. Jie turėjo sulipti į Kipro salos laivą, paruoštą automobiliams vežioti. Buvo skelbiama, kad jie išplauks tiesiai į Tunisiją, bet paaiškėjo, kad jie išplaukė į Jemeną, nes dauguma tame laive buvusių palestiniečių buvo kilę iš Jemeno.

Kada Beirute buvo paskelbta, kad palestiniečiai išvyks Beiruto-Damasko vieškeliu, tai vadybė suprato, kad buvo ruošama neaparta kelionė. Ambasadoriaus Habibas visai nesitarė apie šitokį išvažiavimą.

Trečiądienį anksti rytą į Beirutą atvyko 300 Amerikos marinių. Kiti 500 turėjo atvykti popietį. Izraelio ir Libano kariai laukė amerikiečių. Prezidentas Reaganas paskelbė per radiją, kad amerikiečiai siunčia 800 marinių 30-tai dienų į Beirutą, kad galėtų padėti saugiai išvežti palestiniečius iš Beiruto.

Izraelis žino, kad visi palestiniečiai iš Libano neišvažiuos. Dalis jų pasiliks ne tikta vakary Beirute, bet ir kitose Libano vietose. Bet pasilikusieji palestiniečiai bus bejėgiai pasipriešinti.

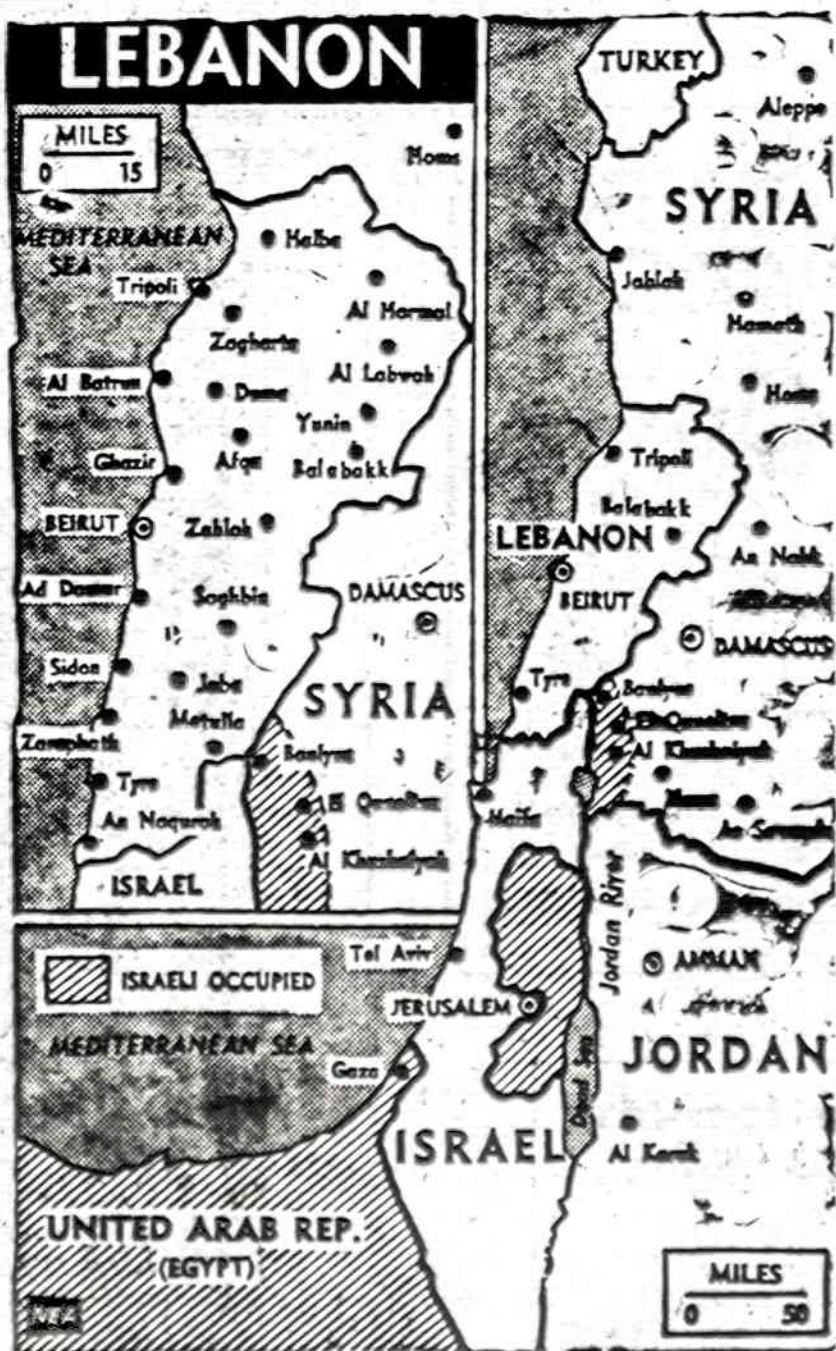
Naujas Libano prezidentas nebijo izraelitų, nes žino, kad jie nesikiš į Libano vidaus reikalus. Jeigu būtų reikalingas nušluoti palestiniečius, tai naujas prezidentas turėtų tartis su Izraelio vyriausybe.

Prezidentas Reaganas pasiūlė laiškus Senato viceprezidentui ir Atstovų Rūmų pirmininkui Thomas O'Neill Jr. Laiškuose jis pabrėžia, kad 800 Amerikos marinių padės palestiniečiams saugiai išvažiuoti iš Libano.

George Bush

Viceprezidentas George Bush antradienį pasakė kalbą Amerikos Legiono konvencijai. Jis kalbėjo vietoj prezidento R. Reagano.

Dvylika mylių į rytus nuo Beiruto antradienį įvyko susisaudymas tarp Sirijos karių ir Libano milicijos.

V. PŪTVIO GYVENIMO BRUOŽAI

(Tęsinys)

Lietuvos šaulių sąjunga, kaip tautos ideologijos vykdytoja, V. Pūtvis naudojo tautinių papročių palikimą ir jų plėtimą: jis įvedė šauliškus vakarojimus ir darbo tautos sportą, kur pats aktyviai dalyvavo. Taip pat į šaulišką organizacinį gyvenimą įvedė seimų bendravimą, per kurį prie labai kuklių užkandžių vykdavo gyvos diskusijos visuomeninėm temom ir tuo būdu, didžiųjų Vakarų tautų pavyzdžiu, būdavo formuojama tautos opinija. Savo paties seimėje priėmimams jis paskyrė ketvirtadienius. Tie ketvirtadieniai sutraukdavo daug šaulių bei platesnės visuomenės ir būdavo labai turtingi. Jie buvo prieinama visiems šauliams bei jų bičiuliams ir išgarsėjo, kaip savotiška visuomeninio privataus šaulių bendravimo ir auklėjimo mokykla.

Šalia to, šaulių klube, lietuviškojo kaimo pavyzdžiu, Pūtvis įvedė aukščiausias minėtuosius vakarojimus, kurių metu įvairūs vakariniai darbai būdavo pajavinami lengva programa arba pasakojimais. Nuolatos vykdavosi pasitarimus su Centro bendradarbiais Pūtvis paverė Centro bendradarbių šaulių būriu, kurio pirmininku ir vadu buvo jis pats. Pagerbdamas Joninių šventės papročius, šaulių sąjungos metinė šventė parinko šv. Jono dieną, nors tikrąją LSS-gos įsikūrimo datą laikė ne birželio, bet rugpjūčio mėnesį (kuriam, kaip matėme, įvyko Kauno šaulių būrio ir Lietuvos šaulių sąjungos steigiamieji susirinkimai, kaip atskiros organizacijos, o ne Liet. Sporto S-gos padalinio). Jisai taip pat įvedė viešo pobūdžio skundų, nusiskundimų ir įvairių trūkumų nagrinėjimą — savikritiką. Geros valios diktuoju nusiskundimą Pūtvis laikė brangia draugo do-

vana ir pats į tai atsakydavo. Prie teigiamų šaulių bruožų — Tėvynės meilės ir pasiaukojimo — į gintį, prie žodžio laikymo ir fizinio rangumo, Vladas Pūtvis priskaitydavo ir iš šaulio reikalaujamo sąmoningos drausmės bei susiklausymo, ne baime, bet idėjinio pasiaukojimo paremtos drausmės. Tą tautinės bei šauliškos ideologijos teoretiška ir praktiška filosofija buvo perpintos visos Pūtvio kalbos ir straipsniai. Kadangi ideologinėm temom nebuvo vienos pagrindinės knygos, kuria šaulių darbuotojai galėtų vadovautis, tai jie sakydavo, kad šaulių ideologija yra Vladio Pūtvio galvoje.

1920-taisiais metais LSS-gos centro valdyba ir jos pirmininkas Vladas Pūtvis turėjo daug rūpesčių su lenkų frontu. Tų metų rugsėjo mėnesį Pūtvis ir centro valdyba sudarė ir iš Kauno išsiuntė 16-ko vyrų ekspediciją į rytus kryptimi Kaunas — Kalsiadorys — Žasliai — Paparčiai — Kernava — Maišiogala — Naujieji Trakai — Semeliškės — Aukštadvaris — Staklišės — Jėzmas — Prienai — Kaunas. Buvo įkurti nauji šaulių būriai Žasliuose, Paparčiuose, Semeliškėse ir Aukštadvarie, pedarytos kratos, platintas *Trimitas* ir įvairūs atsisaukimai. Tokių ekspedicijų būrių iš Kauno šaulių — šiaurės, tarnautojų, mokytojų ir net moksleivių Pūtvis nemažai išsiuntė, ypač Želigovskio puolimo metu. Vienas toks 37 vyrų būrys pasiekė net Riešų už Vilniaus, su tikslu steigti šaulių dalinius, sudaryti tautinę-patriotinę nuotaką, saugoti geležinkelius, stotis, tiltus ir kitus įrengimus.

1920 m. rugsėjo mėn. karui su lenkais užsiliepsnojus, šaulių sąjunga jau vadovavo visai frontės partizanikai veiklai.

(Bus daugiau)

Iš prof. Schmittlein "Etudes sur la nationalité des Aesti," išleistas Bode 1943 m., Vol. I, 80 psl.

Trylikame šimtmetyje po Kristaus baltiečių apgyventos vietos pagal K. Būgos 1924 m. paruoštą žemėlapi

JUOZAS PRONSKUS

PARUSNIO JUNGTINĖS VALSTYBĖS

Prūsų seimas, konstitucija ir laisvės apsauga

(Tęsinys)

Johannes Voigt sako: Tuo būdu ne tik padarė prūsų nebe-galimus sukritikinti, prie-sinai, jie padarė krikščionybę prūsams dar labiau nekenčiamą ir žmonių mintyse sukėlė didelį nepasitenkinimą ir šlykštumą vis-o, kas krikščioniška, ko per il-gus šimtmečius nebebuvo gali-ma išdildyti. Tačiau prūsų liau-dies istorijos sekėjo visai neste-bina nepasitenkinimas juos atvers-ti. Gana patirta, kad žmonės, gyvenantys savo tėvų žemėje, senoj pastovioj tėvynėj, kur krašto gamta, kūr kalnai, upės, miškai ir gojai yra suaugę su gyventojų tikėjimu ir kur tike-jimas yra dievišką perkėlęs į visą gamtą, kur žemiška su-

dieviška pasidarė neatsiskiria-ma ir kur šventa su pasauliniais dalykais į vieną suaugę, kur kas sunkiau yra atvesti ir perkelti į kitokią minties ir tikėjimo rū-šį, negu tokias tautines šakas, kurios klijodamos ar kariaudamos yra su savo senaisiais kraš-tais atsivysčiusios ir pasidariusios svetimos savo tėvynės šven-tovėms, dėl to bile naujai reli-gijai kur kas lengviau pasiduo-dančios.

Pažiūrėjus arčiau į dalykų eigą ir rūšį, kokie jie buvo Prūsuo-se, ir negalėjo būti kitaip, kaip kad istorija paduoda. Nes ką gi krikščionybė, pagaliau, siūlė sa-majai ir gojai yra suaugę su gyventojų tikėjimu ir kur tike-jimas yra dievišką perkėlęs į visą gamtą, kur žemiška su-

dvasia, kurio paveikslas rodė tik skausmą perimantį nelai-mingą mirštantį žmogų, kuris, kaip atrodė, pats nepajėgė išsi-gelbėti nuo kryžiaus mirties; dievą, kurio pagalba, kurio įta-ka gyvenimui, kurio visagalybė jo bejėgę būtų ant kryžiaus, visai nesuprantama buvo. Kaip galėjo prūsai suprasti, kada šį, negu tokias tautines šakas, krikščionybę apastalai tą mirš-tantį vadino amžinai gyvenan-čiu, tą prie kryžiaus prikaltą bejėgį, visagalių, tą pasigali-jimo ir nelaimės paveikslą am-žinu gerumu ir amžinu išgany-mu, tą nužudytąjį išganytoją?

Ir taip, kadangi prūsai sveiku protu nepasidavė tai iš Azijos atneštai misterijai, netrukus ugnis, kargas ir vergija arba mirtis turėjo priversti. Mazovijos arba Mozūrų kunigaikštis lenkas Konradas, nepajėgdamas pats savo galia Prūsų pavergti, 1198 m. pavieitė "Brolių Johan-nitų" raitelių pulką. Prūsai, pa-žinę savo mirtingą priešą, pradėjo smarkiai gulti mozūrus ir lenkus ir gėlbėti savo atplėstas provincijas, vėdami lauk iš jų vienuolių būrius ir degindami jų lizdus. Tada pirmasis prūsams paskirtasis vyskupas Kristijonas drauge su Konradu sumanė su-kelti prieš Prūsus visuotinį kry-žiaus žarą. Tą žygį ruošti juos dar labiau skatino Rygos vys-kupo Adalberto pavyzdys, kuris su kryžium ir kardu buvo ne-tigį Dauguvos prapiskynęs. Pra-dėta varyti propaganda visose kaimyninėse šalyse ir šaukti sa-vanorius. Netrukus susirinko didelė armija iš Vokietijos, Bo-hemijos, Silezijos, Lenkijos, Pameranijos, Vengrijos ir kt. Popiežius tai mobilizacijai pa-dėjo visu atsidavimu. 1218 me-tais jis išleido Mainso, Trierio, Kelno, Magdeburgo, Salcburgo,

Gniezno, Bremeno ir Lundo vys-kupams ir jo sufraganams pa-liepimą, kad jie visus, kurie ne-nori dalyvauti kryžiaus karuose Jeruzolime, šauktų dėtis prie kryžiaus karo prieš prūsus. Štai ištrauka iš popiežiaus įsakymo: "Tenai yra tauta, — rašė po-piežius savo melagingame raš-te, — kuri yra svetima visam, kas tikėjimu vadinasi ir daugiau kaip žvėriškam barbarizmui yra atsidavusi, kur tėvas visas duk-teris, kurias jam pati pagimdo, ligi vienos išžudo, kur be gėdos bei sarmatos dukters ir žmonos yra atiduodamos laukinių gel-dulių aukomis, kur belaisviai yra stabams aukojami ir jų kraują dažomi kardai ir iešmai. Iš tos tautos tarpo Viešpatys jau yra atvertęs skaičių žmonių sa-vo žodžiui pažinti; bet jie yra baisiai persekiojami ir visai spaudžiami grįžta atgal į stab-meldybės tamsybę. Prūsų vys-kupas ir jo darbo padėjėjai yra nusistatę, kad tik tėvas pakanka-mai pajėgų, išpirti mirčiai pa-smertkas dukteris, jas išauginti ir krikščionybę paruošti, toliau prūsų vaikams įsteigti mokyk-las, kad iš jų paruoštų gabių pa-mokslininkų ir mokytojų krikš-čionybę šviesų tarpe plėsti, kadangi jų pačių kilmės žmonės bus daug sėkmingesni evangeli-jai platinti, kaip ateiviai. Todėl vyskupas ir jo padėjėjai šau-kiasi pagalbos visų, kurie kry-žiaus ženklą dar nėra gavę (t.y., nėra dar išrašę į kryžiuočius) arba kurie patys negali daly-vauti kryžiaus kare prieš tą šalį, kad visi su savo nužemintomis aukomis ateitų į pagalbą".

Ko popiežius siekė savo kru-vinu kiršinimu, greit vaisiai pa-sirodė. 1219 m. pulkai plieno kaustytų ir turtinai parengtų krikščioniškų perėjūnų susirinko iš visos Europos. Prie jų pri-sidėjo taip pat Pameranijos her-cogai Svantopolkas ir Vratislava-s, dėl popiežiaus kurstymo iš-davę Pameranijos draugiškumą Prūsams. Pats Lucas David sa-ko, kad tiems plėšikams maža terupėjo evangelija, bet pasi-plėsimas ir netikėlių žemės už-grobimas. Daugumas manė, kad pirma reikia šalį paversti į ty-rus ir netikėlių piktžolę išnai-kinti ligi šaknų, taigi su lauki-niu savo religijos nirtuliu puo-lėsi pavergti ir išžudyti tą ne-

(Bus daugiau)

LENKISKI JUOKAI

Lenkų Mokslo Akademijos gramatikos komisija patvirtino keletą naujų linksnių. k. a.: Pasikasinimas: šas po kuo? Kyšininkas: iš ko, už kiek? Skundikas: ant ko kam?

PIKNIŲ JAV TAUPYMO BONUS

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter in Valley Forge meant more, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, not nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money. And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock

Take stock in America.

In America took them, and you know how the money came out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan.

Buy United States Savings Bonds. They won't leave you out in the cold.

Now it's your turn to take stock in America. Buy United States Savings Bonds. They won't leave you out in the cold.

ENERGY WISE

Organize car pools to save gasoline. Don't be a Born Loser!

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Chocolate or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

Read label and follow directions. © Ex-Lax, Inc., 1982

Prašome!

Pagal savo išgales aukoti TAUTOS FONDUI: savo uždaviniais vykdyti, Lietuvos Laisvės Išdūi — laisvajai Lietuvai padėti atsistatyti, 6 kalbomis ELTOS informacijos leisti, radijo transliacijoms į okupuotą Lietuvą finansuoti ir politiniams kaliniams gelbėti.

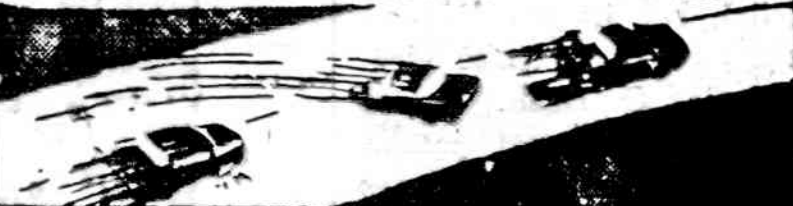
Nepamirškite tam tikrą procentą iš savo testamentu įrašyti: Not-For Profit, Tax Exempt Corporation

Lithuanian National Foundation

P. O. Box 21073, Woodhaven, NY 11421

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES...

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY...

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED YOU'LL BE IN THE RIGHT LANE.

NAUJIENOS IŠ KANADOS

(Tęsinys)

Aš turiu po ranka buvusio okup. Lietuvos NKVD agento Vidimanto Valatkos rašinį, tilpusį 1981 m. spalio 19 d. Tėvės kės žiburiuose. Valatka yra baigęs 8 metų mokyklą ir su uždaviniu atvykęs į JAV ir Kanadą šnipinėjimo tikslu, paprašęs politinės globos, ir ją gavo. Tame rašinyje jis taip rašo apie Vilniaus administraciją:

"Šiuo metu mūsų tauta yra atsidūrusi kryžkelėje. Vienas kelias — kurti Lietuvą be jokių kompromisų marksizmui-leninizmui bei lietuviams komunistams, kurie, tik padėda naikinti tautos sielą. Kitas kelias — pražūties, kuriuo šiuo metu eina daugelis mūsų išeivijos veikėjų. Argi mūsų tikėjimas ir mūsų principai gali būti suderinami su bendradarbiavimu su baisiausiais mūsų tautos išdavikais bei priešais? Vardan ko mes bendradarbiavame su jais? Vardan tautos aleitės, vardan vienybės, vardan pagalbos mūsų tautai? Kodėl mes, lietuviai, pasiduodame įtakai, kuri mus žudo? Kur mus nuvedė unija su Lenkija? Kur mus nuvedė 1940 metai? Kur mus nuves pažlūra, kad išdavikas bei laisvas tikintis lietuvis gali turėti bendrą kalbą? Kada mes, pagaliau, suprasime, kad tarp išdaviko lietuvių komunisto ir okupanto komunisto rusų nėra jokio skirtumo?"

Kas gi yra generolas V. Vitkauskas, A. Snieckus, J. Paleckis, M. Gedvilas, A. Venclova ir kiti panašūs lietuvių komunistai? Tai žmonės, kurie įnešė juoda dėmę mūsų istorijai. Tai mūsų tautos duobkasiai, kurie kasė duobę eilė metų mūsų tikėjimui ir Lietuvos nepriklausomybei.

Mūsų tauta šiandieną dega neapykanta viskam, kas rusiška ir komunistiška okupuotoje Lietuvoje. Ar mūsų veikėjai įsi-vaizduoja, kas atsitiktų okupuotoje Lietuvoje, jeigu nebūtų rusų kariuomenės? Lietuva paskestų kraujo jūroje, kuri atsirastų iš keršto bei neapykantos dabartiniai santvarkai ir tautos išdavikams. Z. Česna savo rašinyje "Vilniaus administracija" — išdavikiška ar patriotinė? pavaizduoja A. Snieckų ir J. Paleckį kaip Lietuvos patriotus. Jis yra ne vienas, kuris stengiasi parodyti mūsų tautos išravikus kaip didvyrius. Tai Maskvos KGB linija. Gaila tik, kad ant tos meškerės pakliūva kai kurie naivūs

patrotai užsienyje. Okupuotoje Lietuvoje žmonės tai mato ir komunistinių veikėjų nelaiko didvyriais. Pavyzdžiui, M. Šumauskas gyveno Panemunėje, kur ir aš gimiau. Lietuvos nepriklausomybės laikais už komunistinę veiklą sėdėjo kalėjime. Jo pasaulėžiūra yra visai svetima mūsų tautai. Dėl to jis negali būti vaizduojamas didvyriu, kaip tai daro Z. Česna.

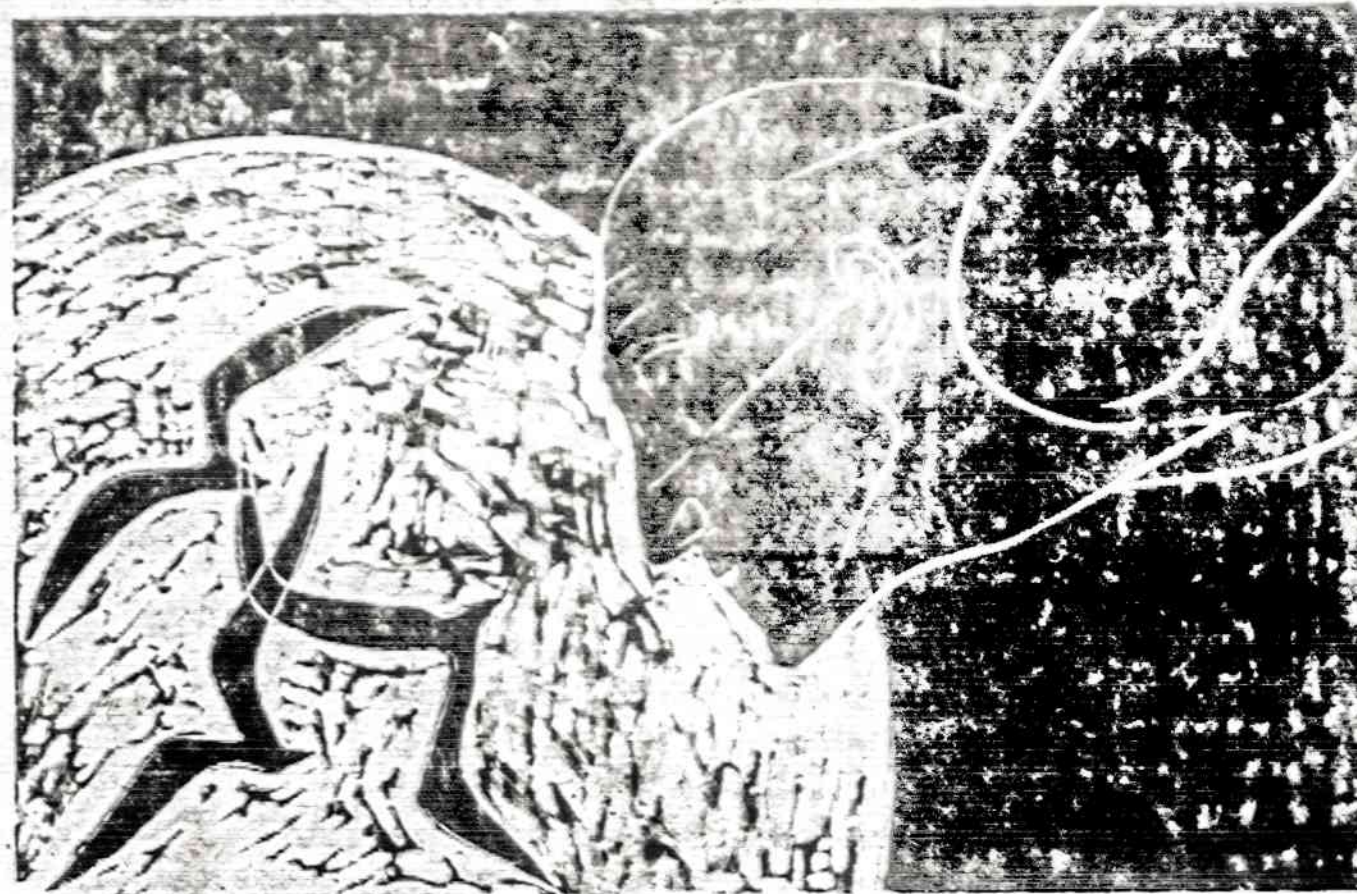
Man teko pačiam pažinti daug saugumiečių tarnautojų, kompartijos veikėjų, senų ir jaunų partijos narių. Tik maža dalis yra lietuvių ir galvoja apie lietuvių tautą. Išdavikai niekad neveda tautos jai naudingų bei teisingų kelių. Taip baigė Vidimantas Valatka rašinį "Vilniaus Administracija".

I šį rašinį turėtų atkreipti dėmesį tiltų statytojai ir pagalvoti kokią žalą daro panorė su okupantu bendradarbiauti ir kenkti VLIKo veiklai. Tik dėl tos priežasties Amerikoje suskilo Bendruomenė, nes patriotai lietuvių nenorėjo būti savo gimto krašto duobkasiais.

R. Lietuvių Bendruomenė yra labai reikšminga. Jos vadovai yra patriotai lietuvių, dirba kultūrinį darbą kaip pridera Bendruomenės paskirčiai, o politiniame darbe remia VLIKą ir ALTą.

Vidimantas Valatka, išdirbęs 10 metų sovietiniame saugume ir atvykęs šnipinėjimo tikslais į JAV ir Kanadą, 1973 metais paprašė politinio pabėgimo globos. Jis gavo, po atliktų apklausinių turėjo progos padaryti pranešimą Toronto 1973 m. balandžio 14 d., Hamiltone balandžio 15 d. Paskelbtu laiku nuvykau į Hamiltoną išklausti V. Valatkos pranešimo. Valatka padarė plačią apžvalgą kaip pateko į šnipų mokyklą ir per aštuonerius metus ją lankė. Ten jam buvo pasiūlyta eiti ir į kunigus ir šnipinėti kunigų veiklą, viską pranešinėjant KGB įstaigai. Tą pasiūlymą jis atmetė. Kitas pasiūlymas buvo — lankyti dainavimo konservatoriją ir ją baigus vyksti į Vakarų Vokietiją šnipinėti. Ir šį pasiūlymą atsisakė priimti, bet dainavimo konservatoriją lankė.

Vėliau perėjo prie Kanados ir Amerikos lietuvių, dirbančių rusams. Čia V. Valatka privalejo rinkti iš lietuvių žinias ir tiems lietuviams — rusų agentams — perduoti naujas instrukcijas, kas ką turi daryti. V. Valatka, žinoma, pavadindamas lietuvių, kurie dirba už atlyginimą kaip

Krazauskas.

"Siekimas" (grafika)

agentai rusams, neminėjo, tik J. KLAUSEIKIS

išsireiškė, kad jam tų agentų pavardės yra žinomos ir, laikui atėjus, jos bus surašytos į knygą ir paskelbtos. Prie to pareiškimo dar pridėjo, kad ames nuštelbume, sužinoję, jog naujų ateivių tarpe yra tas ir anas rusų agentas. Iš jų yra ir tokių, kurie lanko ne tik pamaldas, bet ir eina prie Komunistų, kad niekas jų neįtartų.

Viena agentų klasė yra iš gudrių ir mokytojų, įvairių profesijų, karininkų ir dvasiškių, kurie gudriai veikia per žemesnį klasių agentus pradeda ardyti organizacijas. Kitiems, neturintiems nuovokos apie komunistizmą, išplauna smegenis ir padaro juos pasyviais bet kokiai lietuviškai tautinei veiklai. To Lietuvos okupantas ir siekia.

Apie Sovietų agentų veiklą visų tautybių organizacijose anksčiau buvo daug rašoma ir šiame dienraštyje. Tikiu, kad bus rašoma ir ateityje, nes vis atsiranda ryškesnių išpuolių ir šmeižtų prieš patriotus lietuvių, kovojančius prieš Lietuvos okupantą.

(Bus daugiau)

Paneigė komunistų spaudos melą

PANEIGĖ KOMUNISTŲ SPAUDOS MELĄ

Liepos 2 d. Naujienų numery buvo paminėtos išeivijos lietuvių pavardės, kurie lankėsi okupuotoje Lietuvoje ir po to komunistų spauda ("Tiesa" ir "Gimtas kraštas") juos pavadino "turistais su kaukėmis", esą tie turistai bandė įveikti "šmeižiškos medžiagos" mūsų šalį.

Naujienų rašinėlis buvo baigtas klausimu, kaip ar atsiliepietie vadinamieji "turistai su kaukėmis", kuriems nors laisvojo pasaulio lietuvių laikraštyje su paaiškinimu, kokia ta "šmeižiška medžiaga" buvo ir kaip jos tarybiniai muitininkai pasveikino?

Taip, vienas jau atsiliepė, tai kun. Jonas Kidykas. S. J. rašė, kad 3 d. "Draugo" dienraštyje išspausdintu laišku — "Štai kokia Tiesos, tiesa". Kun. Kidykas rašo, jog su KGB autoritais diskutuoti neišsima, bet jų melą, kad kun. Kidykas Lietu-

vą palikęs tuo metu, kai hitlerininkams okupantams reikėjo nėsintis, atremia ir aprašo kokią iš jo atėmė "šmeižišką" medžiagą.

Čia citata iš kun. Jono Kidyko, S.J. laiško:

"Pirmiausia, aš Jonas Kidykas (ne Kidikas, kaip rašo), nepalikau Lietuvos "tuo metu, kai hitlerininkams okupantams jau reikėjo nėsintis..." Iš Lietuvos, Amerikon iškeliavau 1937 metų spalio mėnesį. Kaip visa vyresnioji karta dar atsimeina, Lietuvoje anuo metu dar nebuvo nei hitlerinų, nei stalininių okupantų. Ji tebebuvo laisva nepriklausoma respublika.

Antra, "Tiesa" rašo, jog aš su kitais gabenęs Lietuvon "šmeižiškos medžiagos" apie mūsų šalį. Muitininkai mane labai smulkiai iškrėtė. Net batus teko nusauti. Ir ką jie rado? Lotynišką kunigų maldaknygę — šmeižtą, vieną nedidelę lietuvišką maldaknygę, "Šv. Rašto Naująjį Testamentą" (vieną kny-

gutę). storą anglišką knygą "Alcoholics Anonymous", pagal tą knygą parašytas mašinėle penkiolika konferencijų-paskaitėlių Vatikano radijui, virš poros dešimčių mažų lapelių su šventųjų gyvenimais, lotyniškai, kunigams įskiljuoti į savo brevijorių ir gal apie 30 šventųjų paveikslėlių. Atėmė: visas lietuviškas paskaitėles apie anonimus alkoholikus, šventųjų gyvenimus, lietuviškąją maldaknygę ir šventųjų paveikslėlius. Gal "Tiesos" autorius parašytų, kad bendro tie rankraščiai, maldaknygės ir šventųjų vyrų gyvenimai turi su "šmeižiška medžiaga" apie mūsų šalį? Nejaugi yra "priešiška veikla" kalbėti ir rašyti apie girtuokliavimo žalingumą žmogui, šeimai, tautai ir nurodyti, kaip su ta alkoholio liga sėkmingai kovoti? Žinoma, jei komunistams rūpi kuo greičiau tautą paskandinti alkoholyje, tai būtų "priešiška veikla". Bet kiek man teko patirti, tai savo kraštą mylį komunistai yra labai susirūpinę, kaip sumažinti girtavimą Lietuvoje. Kodėl tie patys muitininkai neatėmė angliškosios storos knygos apie anonimus alkoholikus, o atėmė lietuviškas tos pačios knygos santraukas? Man žinoma, jog anoniminiai alkoholikai turi sąvok centrą pačioje Maskvoje. Ir tai ne slaptą. Vienoje lietuviškoje konferencijoje nurodžiau tikslų to centro adresą. Jei Kremlius anonimus alkoholikus laikytų "priešiška veikla", tai tikrai neleistų tokiu centrui veikti. Ar Lietuvos komunistai yra komunistiškesni už Kremliaus viršūnes? Kodėl Lietuvos "Tiesa" ir jos bendradarbis išsigančo tokiu mano gabenamos literatūros?

Trečia, kokią "šmeižišką medžiagą" apie šiandieninę Lietuvą gabenau grįždamas iš Lietuvos į užsienį? Ir vėl muitininkai labai nuodugniai mane iškrėtė. Tik nebeliepiu nusimauti batus. Ką rado? Rado daugiau kaip šimtą Lietuvoje darytų didokų nuotraukų. Nenorėdamas turėti muitinėje nemalonių ir jų pri-daryti Lietuvoje liekančiams pažįstamiems, atsklausiau mūsų ekskursijos vadovės, ar leidžiama ar neleidžiama išsivežti iš Lietuvos nuotraukas. Atsakė: "Leidžiama". Tad nesiėpdamas ir vežiausi man duotas dovanas. Visas nuotraukas apžiūrėjo po vieną iš abiejų pusių. Atėmė, berods, 65. Jose buvo lietuvių,

lietuvių prie savo kasdieninių darbų, prie miško apdirbimo, prie savo pasistatytų gana dalių, nors ir kuklių, namelių. Esu tikras, jei nuotraukų nugareles nebūtų buvę užrašytos vietovės, esančios Sibire ar kitose plačiosios tėvynės vietovėse, jas būtų praleidę be jokių priežasčių, kaip praleido panašias iš pačios Lietuvos, net ir tą, kuri rodė Vilduklės bažnyčios išniekintą altorių ir ant jo paliktą kirvį, "šmeižtas", pagal Lietuvos išleistą "Dabartinės lietuvių kalbos žodyną" yra "garbės plesian-tis melas". Tose nuotraukose nebuvo jokio melo. Užfiksuota gryniausia lietuvių tėvynės gyvenimo tikrovė."

Detroito naujienos

TAUTOS SVENTĖS MINEJIMAS

Jau mano buvo rašyta Naujienose, kad Tautos Sventės minėjimas Detroito įvykį šv. Antano parapijos salėje š.m. rug-sėjo 5 d., tuoj po pamaldų. Dabar parašysiu "kas dar" nebuvo parašyta.

Minėjimo iškilmes rengia su-darytas komitetas iš šv. Antano Lietuvių Parapijos Tarybos, Detroito Lietuvių Kultūros Klubo ir St. Butkaus šatilių kuopos. Po iškilmingų šv. Mišio parapijos salėje, kaip buvo rašyta, pas-kaitą skaitys Vilniaus Krašto Sąjungos pirm. A. Misiūnas, o meninę dalį atliks keturios se-sutės Stankutės: Teresė — pianinu, Diana ir Joana — smui-kais, o Vida gitara. Pagros 12 dalykėlių. Šis vienetas dar niekad nebuvo Detroito, nes visos sesutės gyvena Kanadoje.

Visi Detroito ir apylinkių lietuvių kviečiami minėjime gau-siajai atsilankyti.

Ant. Sukauskas

Vyro žmona gali nebūti vienintelė moteris, kurią jis mylėjo, bet ji yra vienintelė, kuri jam tai įrodė.

Aleksas Ambrose, CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius, paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią Chicago lietuvių istoriją (1869 — 1959 metai). 664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.
Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Inž. LIODAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2801 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

V. KALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINE

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ESTETINIAI IR PILDOMI RECEPTAI • PAMIEGIMAS RAIŠTUMAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šokiadieniais nuo

2 val. ryto iki 10 val. vakare.

Šeštadieniais nuo 2 val. ryto iki 8.30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registrootas vaistinėininkas

Tel. 476-2206

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATORA, lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1964 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet neseniai, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Mellaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Ciurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukščio ir A. Varnos kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ SVENTĖS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų sventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedideliuomenėms, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkio aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsniais. Ta 206 puslapių knyga parodoma tik už \$2.

● LIETUVINKASIS PAMARTS, Henriko Tomo-Tamalauskio įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrity duomenimis. Aprašymai įdomūs tiek lietuviams, tiek lietuvių lietuviams nuotraukomis, pabalgioje duodama vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai nadingoje 333 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$4.

● KĄ LAUMĖS LIME, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie žmones ir vietas neprie Lietuvos ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jakinsko knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotojų už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● BATTRINĖS NOVELĖS, M. Zoschenko kūryba, J. Valašio vertimas. 206 psl. knygoje yra 30 samojėgių novelių. Kaina \$1.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant pašto, pridėti bendrą pašto išlaidą.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6186

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1988	pusel metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$20.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per three months. Other countries \$45.00 per year.	viename mėnesiui	\$4.00
25 cents per copy	Kanadoje:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$45.00
Dienraščio kainos:	pusel metų	\$24.00
Chicagoje ir priemiestuose:	viename mėnesiui	\$8.00
metams	Užsieninė:	
pusel metų	metams	\$48.00
trims mėnesiams	pusel metų	\$32.00
viename mėnesiui		
naudojant JAV vietose:		
metams		\$40.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, Iškylus sekundiniui, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Sekundienais — iki 12 val.

"Ateities" piktžodžiavimai

"Visa atnaujinti Kristuje" — yra senokai girdimas ateitininkų šūkis. To šūkio priedangoje dažnas ateitininkas jaučiasi ir nevengia parodyti, kad jis ar ji yra geresnis, kilnesnis kaip visi kiti, neiširašę į ateitininkų organizaciją. Tai, bene, pagrindinė priežastis tam tikro jų fanatizmo, pastebimo dar Nepriklausomoje Lietuvoje. Užtuot sekę Kristaus įsakymą "Mylėk savo artimą, kaip pats save", ne vienas jų tuo "atnaujinimo" šūkiu besidengdami, ne tik užmiršta save atnaujinti Kristuje, bet nuklysta į savo artimo neapykantą ir jo niekinimą.

Gal ne atsitiktinai mūsų išeivijos gyvenime pagrindiniai nesantaikos kėleliai dabar yra frontininkai, kurių eilėse — anot kun. V. Bagdonavičiaus — esą apie 90% ateitininkų. Jie viską "geriau žino, daugiau nuveikia" ir yra "patepti" vadovauti visai išeivijai, — jai primesti save "valdžią" ir siekius. Bendras darbas su kitais jiems ne pakeliui, nes ne taip jie auklėti ir ne tam paruošti.

Žmonių išmintis tvirtina, kad "Ką Dievas nori nubauti — pirmiausia — protą atima". Grupinės beprotybės reiškiniai išeivijoje jau matėme pakankamai. Gal skaudžiausias visai mūsų tautai yra frontininkų išėjimas griauti VLIKą ir ALTą. Kiekviena ne jų vadovaujama organizacija iš anksto yra nusmerktą kaip negerą, neveikli ir pan. "Ateities" išleistas "Striptizas" — bolševikinės propagandos ir jaunimo pūdyimo veiklas yra taip pat kažkur "atsinaujinusių" frontininkų nuopelnas. Tačiau, gal pats ryškiausias išprotėjimo pavyzdys — Patis Kristaus ir Jo Evangelijos išniekinimas — yra paskelbtas buvusio jėzuito kun. dr. K. Trimako redaguojamame, frontininkų užvaldytame ateitininkų oficioze "Ateitis" (1982 m. Nr. 6, pusl. 206) "Pasiklausykite Evangelijos pagal Jonę".

Manau, skaitytojas pats įsitikins, kad net bolševikai iki šiol neišdrįso taip grubiai palieti tai, kas milijonams yra šventa, už ką pakendami didžiausi kankinimai ir kuo remiasi visos žmoniškosios dabarties pasaulis. Mano kaimynas, paskaitęs šią "evangeliją", pasakė: "Nenustebčiau, jei tokį "Ateities" redaktorių nutrenktų perkūnas

iš giedro dangaus".

Užuojauta nuosirdžios dvasios seniesiems ateitininkams, nes iš gėdos jie nebežino kur dėtis.

Tomas Tauragis

Kun. Išora — pirmoji Muravjovo auka

Vakarykščiame Naujienų numeryje priminėme Amerikos ir kitų kraštų lietuviams, kad ne Muravjovas, bet generolas Aleksandras, Petro sūnus, Kaufmanas išakė sudaryti komisiją, ištirti visos lietuviškos spaudos vedamą darbą 1864 m. rugpjūčio 25 dieną. Ta komisija, ištyrusi reikalą, paruošė patį pikčiausią pranešimą apie lietuvišką spaudą. Todėl rugpjūčio 25-oji ir skaitoma lietuviškos spaudos draudimo pradžia.

Gen. Kaufmano sudarytoji komisija teisiškai formuluavo spaudai drausti įsakymus, bet pradžia lietuvių persekiojimams ir spaudai uždrausti padarė Muravjovas.

Lietuviai žymiai anksčiau buvo pradėję maistauti prieš caro primetą lietuviams ūkio ir teisinę tvarką. Tai buvo ne toks lengvas dalykas. Nei vienas rimtesnis caro patarėjas nenorėjo vyksti į Lietuvą. Tvarką neramioje Lietuvoje pasiūlė ištirti Michailas, Nikolajaus sūnus, Muravjovas. Jis jokiame kare nepasizymėjo, bet jis buvo naudingas carui. Jis negalvojo, bet buvo, ką rusai vadino, deržimorda. Ką jis pasako tai turi tikėti, o jeigu netikėti, tai gausi į snukį. Caras jį buvo paskyręs Mogiliovo vicegubernatorium, kur jis žmonėms snukius daužė. Vėliau jį paskyrė Minsko gubernatorium. Deržimordos metodai sijos ir Vitebsko guberniją valdė.

Kai prasidėjo 1862-3 metų neramumai, tai caras paskyrė gen. Muravjovą Šiaurės Vakarų Krašto (Taip rusai vadino Pabaltijo kraštus) generaliniu gubernatorium. Gen. Muravjovas pasiekė Vilnių 1863 metų gegužės 20 d. Jis dar neturėjo progos susipažinti su padėtimi Vilniuje ir to meto Lietuvoje, bet jis rado rusų karo teismo nuostatais grafa Platerį. Jis nieko nelaukė, nieko neaiškino, bet tą pačią dieną patvirtino grafo Platerio pakorimą.

Keista, kad po karo Amerikoje atsiradęs rusų nužudytą grafo Platerio ainiš traukia su tais, kurie vis dar tebetiki, kad su rusais reikia bendradarbiauti.

Bet pirmoji gen. Muravjovo auka buvo jaunas lietuvis Stanislovas Išora. Jis gimė Ukmergėje, bet mokėsi Vilniaus gimnazijoje, o vėliau kunigų seminarijoje. 1861 metais jis buvo išventintas kunigų ir paskirtas vikaru į Lydos apskritį, Žaludkos parapiją.

Vilniuje kun. Išora jau buvo susipažinęs su tuometiniu lietuvių pasipriešinimu caro valdžiai ir gaudavo lietuvių spausdinamus ir platinamus atsiliepimus. Gavęs vieną tokį atsišaukimą, jis per pamokslą perskaitė Žaludkos bažnyčioje. Ejo lietuvių į miškus, išėjo ir jaunas kun. Stanislovas Išora.

Deržimorda Muravjovas ilgai nelaukė. Jis pasiuntė žandarų būrį pas Žaludkos kleboną ir jį suėmė. Reikalavo kun. Išoros. Jaunas kunigas, patyręs apie sunkią klebono padėtį, atėjo į Lukiškes ir pasidavė rusams. Jis prisipažino prie nusikaltimo. Žaludkos klebonas nekaltas. Gen. Muravjovui to tik teirėkėjo. Žaludkos vikarą Išorą jis įsakė eišvesti į Lukiškių, Vilniaus priemiesčio aikštę ir 1863 m. birželio 3 dieną sušaudė.

Jeigu istorikas Pranas Čepėnas senuose dokumentuose pirmosios Muravjovo aukos būtų nenustatęs, tai būtų nieko apie šį drąsų ir garbingą kovotoją už Lietuvos laisvę ir neįžinoję.

Mums atrodo, kad tas milijoninis mūsų fondas būtų geriau padaręs, jei kurį istoriką būtų įpareigojęs kunigo

Dail. Mikalojus Ivanauskas

"Vilniaus Vizija"

DELFINA TRICIENĖ

Tenka prisiminti "užpultą" kunigą

(Tęsinys)

Dar noriu grįžti prie nuotraukų po demonstracijų. Kaip jau tarsi patys demonstrantai? Visi išpuolius pergyvenę skaudžiai. Didelę demonstrantų dalį sudarė praktikuojantys katalikai. Neteisingas kaltinimas, kad buvo užpulti kunigai — vienuoliai, kaip tokie, daugelį klaidino ir katalikams buvo nemalonūs. Tada dar vienas nebuvo žinoma apie gaivalą, kuris vadinosi kunigais — marksistai, šandien, kada marksistinė gaivalą, ypatingai aktyvų Jėzuitų Ordino narių tarpe, ėmėsi tvarkyti pats Sv. Tėvas, — jau nėra paslaptis. Viešas kun. A. Kezys, S. J., melas katalikus tiesiog pritrėkė. Gi demonstracijoje dalyvavo beveik visos komiteto narės, kurios surengė kun. A. Kezui iškilmingus primicijų pietus. (Čia rašančioji jauno primiciantų kunigišką palaiminimą gavo virtuvėje, nes nebuvo laiko nueiti nei į bažnyčią, nei į salę.)

Kaikas tikrai suabejojo: gal klydom? Gal frontininkai ir vienuoliai žino kokį paslaptį, kaip per KGB prieti prie tautos? Tas skaudžias abejones išreiškė senelis ligonis P. Budvytis po pirmo širdies priepuolio (1977 m.) pasikalbėjime su "Naujienų" reporteriu, jau prieš savo

mirtį. Pacituosiu keletą ištraukų: "Turit žinoti, kad aš esu katalikas, tikintis katalikas. Aš einu į bažnyčią ir nuosirdžiai meldžiuosi... Aš jeigu ir norėčiau, tai musės užmušti negalėčiau, o buvo paskelbta, kad aš norėjau prie sienos priremti kun. Kezį mušti. Pakėlęs vieną ramentą, aš negaliu lygsvaros išlaikyti, o iš manęs padarė mušėšką. Kol marijonų dienraščio korespondentas tuos melus rašė, tai aš supratau. Mes žinome, kad jis, pamatęs stikluoką, gali bet ką parašyti... Bet kai kun. Algimantas Kezys kunigų laikrastyje parašė, kad Drauge paskelbtas melas buvo teisybė, tai taip ir sušilo mano krūtinė. Pradžioje pradėjo sąžinė graužti. Gal buvau padaręs didelį nusikaltimą, kurio nesupratau? Gal aš nieko apie filmus nenusi-vokiau ir man nereikėjo nosies kišti?... tikėjau, kad kunigas bus — šventas žmogus... kad kunigas negali nieko žmogui blogo padaryti, o vis dėlto mačiau, kad kun. Kezys, skelbdamas tiesą aiškų melą, padarė didelę klaidą... Kad aš jo ramentais ne- puoliau, tai žinau, bet gal aš, galvojau, nusikaltau mintimis?... Kaip kun. Kezys galėjo paskelb- ti, kad melas yra tiesa? Kanki- nausi ištisą savaitę, o kai nepa- jėgiau skausmų išlaikyti, tai pa- gršiau sesers, kad paprašytų

gydytoją... Aš dar ir šiandien esu įsitikinęs, kad tas melas su- kėlė širdies priepuolį." Po to P. Budvytis neilgai begyveno...

Demonstrantų užpildinėjamai ir neikinimas tęsėsi. Pašvilij "Gyvosios Lietuvos Griovė- jai" platino jėzuitai, "Drau- gas" ir Paramos krautuvė. "Kul- tūrininkas" Petras Bernotas mai- šėsi tarp lietuvių. Atrodo, gy- veno Marquette Parko koloni- joje. Dažnai buvo matomas gat- vės su polių komunistinės lite- ratūros platintoju Raimundu La- pul. Niekas nežinojo, iš ko Ber- notas vertėsi. Neatrodė, kad kur nors dirbo. Vieni kalbėjo, kad jis yra JAV kariuomenės dezer- tyras, pabėgęs į Kanadą ir grį- žęs. Kiti sakė, kad atsibastęs iš Europos.

Pagaliau vėl pasirodė skelbi- mai, kad ok. Lietuvoje gaminti filmai bus rodomi 1979 m. ba- landžio mėn. 27-tą d. ir gegužės 6-tą d. Pleyhouse užėjo, 2516 W. 69 Str. (Priėd trumpas fil- mas "Muzikinis kaleidoskopas". Dainuoja V. Daujotas.) Telefo- nai dėl informacijų: 737-6742 ir 476-8762. Pirmas telefono nr. Playhouse karčiamos, antro ne- žinau.

Kitoje skelbimo pusėje nuro- dyta kita programa: Internatio- nal Historic Films presents "Pa- baltijos Tragedija". Produced & Edited by Petras Bernotas. (Bus daugiau)

— Trečiadienį aukso uncija kainavo \$384. Dolerio vertė nukrito, kai JAV karo jėgos iš- lipo Beirute.

Išoros biografijai parašyti ir išleisti, negu mėtyti tūk- sančius "Striptizo" autoriui.

BRONIUS V. GALINIS

VILNIAUS GETAS 1943 METAIS

(Iš "Technikos Žodžio")

Parašyti to laikotarpio prisiminimus yra įdo- mu ir svarbu, nors jie teliestų ir tik vieno asmens akiratį. Tačiau sudėjus daugelio užrašus, vaizdas jau žymiai papilnėja. Mėginu glaudžiai papasa- koti kai kuriuos prisiminimus ir patyrimus Vil- niuje nacių okupacijos metais, ypač kiek tai lietė mano santykius su Vilniaus žydais ir jų pergy- ventą tragediją.

Surašyti tokius prisiminimus yra sunkumų, nes praėjo jau ilgas laikas ir, svarbiausia, užsie- nyje gyvenant, sunku sugaudyti reikiamus šalti- nius ir dokumentus, kurie su gyvenimo tėkme vis daugiau blanksta ar visai dingsta.

ŽYDAI VILNIUJE IR LIETUVOJE

Istoriniai dokumentai liudija žydus turėjus namų Vilniuje jau 1320 m. Galima prileisti, kad j Vilnių jų būta atklydę ir anksčiau. Kas liečia žydų teisinę apsaugą Lietuvoje, tai Vytautas Di- dysis 1388 m. birželio 24 d. Trakų žydams raštu suteikė pirmąsias privilegijas. Po to sekė panašių privilegijų suteikimas Brastos ir Gardino žydams. Tai parodo, kad jų skaičius Lietuvoje buvo jau iš- augęs ir prilygėjo tiklesnio jų teisių apsaugojimo. Karalius Žygimantas Senasis davė naujas privile- gijas žydams 1511 m., ir jos visos jau buvo įtrauk-

tos 1529 m. į Lietuvos Statutą.

Nuo XVII amžiaus žydai Lietuvoje stengėsi miestuose apsigyventi atskiruose kvartaluose, va- dinamuose getais (ghetto). Lietuvos getai nebuvo visiškai uždari ir atsirado ne dėl to, kad šalies valdžia žydus būtų vertusi taip apsigyventi, bet daugiausia tai buvo pačių žydų bendruomenių (kahalų) noras laikytis atskirai glaudžiau tarpu- savyje, tuo būdu daugiau išsaugoti tautinius žydų papročius, tikybą ir kalbą.

Amžių bėgyje Lietuvos sostinės, Vilniaus miesto, žydų gyventojų skaičius buvo:

1550 m. — 3,000	1850 m. — 23,091
1600 m. — 7,000	1900 m. — 63,250
1650 m. — 12,000	1914 m. — 73,420
1700 m. — 13,000	1916 m. — 61,265
1750 m. — 11,000	1941 m. — 70,000
1800 m. — 10,700.	

1710 metais 3,800 žydų mirė nuo maro. 1850 me- tais žydai sudarė 41,4% bendro miesto gyven- tojų skaičiaus.

Vilniaus žydų indėlis į bendrą žydų tautos kultūrą yra labai didelis ir tiek išskirtinis, kad jau nuo senų laikų visame pasaulyje Vilnių žydai vadindavo "Lietuvos Jeruzale". Tokio pavadinimo panaudojimas užtikamas jau nuo 1650 m., kad Vilniuje jau buvo žydų tikybinių mokslų institu- tas su 40 rabinų-mokslininkų, kurie plačiai gar- sėjo visame žydiškame pasaulyje Talmudo aiš- kinimais ir kitais teologiniais raštais. Tai ir su-

teikė Vilniui "Lietuvos Jeruzalės" aureolę, kuri išliko ligi mūsų laikų.

Nepriklausomos Lietuvos teritorijoje pagal 1938 m. statistiką žydų buvo 168,000. Sekančiais metais prie Lietuvos Respublikos grįžus Vilniui metais, prie Lietuvos Respublikos grįžus Vilniui rity apie 20,000 buvo bėgliai iš Lenkijos, kai Len- kijos teritoriją užėmė ir pasidalijo Vokietija ir Sovietų Sąjunga.

(Bus daugiau)

JURGIS JASINSKAS

SPAUDOS PABIROS

VIRTUOZAS MOCKINGBIRDS IR ANTANO GUSTAIČIO LIUDINTIS PUTINELIS

(Tęsinys)

Iš šitų, senatvės apsestų ir jos varginamų as- menų bejėgiškumo pelnosi "nekviestoji viešnia" — giltinė, su savimi nešanti amžiną "miegą". Apie tą, amžinojo miego atnešėją — giltinę Antano Gustaičio eilėraščių naujausiam rinkinyje "Ko liūdi, putinelis?" yra įtarpinta ne eleginio arba liū- desio giesmė, bet didžiausias jos pagarbinimas, neturintis lygaus lietuvių poetų kūryboje. Baig- damas šį pasidairymą po naująsias Antano Gus- taičio poezijos rinkinę, neiškenčiu nepateikęs akivaizdaus įrodymo, kad tas "eleginių satyrų" kūrėjas nevengia ir galingumą garbinančių pos-

mų. Jie išdidžiai viešpatauja eilėraštyje, pava- dintame "Atviras Žodis Giltinei":

"Tegu tave velniai! Ir kas tave sutvėrė? Tokios nėra dangų, nerandam pragare. Tik mūsų akyse tavasis dalgis žėri Po plazdantia toga, tarytumei bure.

Nekenčiame tavęs, o mūsų maldos gerbia: Gyvenimą valdai su viešpačiais kartu Ir niekad keikdama neslankioji bedarbė. Prie graboriaus namų su streiko plakatu.

Kai artinies, girdėt, išdžiūvę kaulai girgžda — Suvirpa mums širdis, ir šiaušias padaigai, Nuvirsta ubagai aukštelininkai į žvirgždą. Ir turčiams iš delnų išbyra pinigai.

Bedieviai tamsoje po lova ieško stabo, Kad nors ligi auksos apgintų nuo tavęs. Net kekė verkdamas doram ant kaklo kabo Ir prašo lig mirties pagreitint vestuves...

O vis dėlto manau, viešnele galingoji, Kuri net ir dievus nugąsdinti gebi, Kai tik vargų vargais lig Vilniaus atlinguoji — Tėvynėje ir tu baidaisi KGB..."

Baigiau apdūnojimus "liudinčio putinelio" pagairėje. Ten yra apati gausi liūdesių ir drauge linksma nuotauka sukeliančių vaizdų. Jie visi su- kaupti kietais viršeliais knygoje, kuri kaštuoja 7 dol.

(Pabaiga)

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Worcester Community Hospital
Medicine Director
1536 S. Main St., Worcester, IL
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis
ir antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 542-5717 arba 542-2732

TEL. 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Dr. Jonas F. Mažeika

D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103rd Street
Oak Lawn, IL
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 43RD STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telefonas: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4209

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdraudimas
ZEMA KAINA
Prisimam Master Charge
ir VISA korteles.
R. SERENAS, Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstovų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS

Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stotis WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parko.

Vedėja — Aldona Deukun
Telefonas: 778-1543

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio progra-
ma Naujojoje Anglijoje, iš stoties
WLYN, 1260 bangų AM, veikia sek-
madieniais nuo 8 iki 8:30 val. ryte
perduodama vėliausiu pasauliniu
linijų santrauka. Be to, komentu-
rai, muzika, dainos, ir Magdute
Pasaka. Šią programą veda Stepo-
nas ir Valentina Minkai. Būna
reikalas kreiptis į Baltic Florist —
gėlių bei dovanų krutuve, 502 E
Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas 248-0489. Ten pat gau-
simos "Naujienos", didelis pasi-
rinkimas lietuviškų knygų ir lie-
tuvų dovanų.

LAISKAS DR. JONUI ADOMAVIČIUI

Visada skaitau jūsų, pone dak-
tare, straipsnius, kuriuose labai
išsamiai paaiškinama, kaip pri-
valome saugotis nuo visokių ne-
galavimų ir ligų, jei norime sa-
vo gyvenimą padaryti laimin-
gesniu ir ilgesniu.

Deja, vieno jūsų patarimo —
bėgti tuoj pas gydytoją, jei tik
ka nors suskaido — mes, pensi-
ninkai, nepajėgiame išpildyti.

Su manim buvo toks atsitiki-
mas. Kai tik pradėdavo kokie
nors smulktešėjimai bet kurią
kūno dalį badinėti, tai tuoj lėk-
davau pas gydytoją. O tas gydy-
tojas rašinėdavo ir rašinėdavo
vis naujus receptus ir liepdavo
po 3-4 dienų vėl jį aplankyti.

Ir taip belankydamas tą gy-
dytoją jo nustatytu laiku, ir vis
mokėdamas kaskart po dvide-
šimke, kūno smulktešėjimų be-
veik nesumažinau, bet mėnesinė
pensijėlė, net ir galo mėnesio
nesulaukus, taip ir išgaruodavo.

Kai kartą, jau pritrūkęs pini-
gų, ėmiau ir paklausiau to gy-
dytojo, ar jis negalėtų suma-
žinti mano honoraro, tai jis taip
ir atrėžė:

— Sakyk gi, tu, tėveli, negi
pinigų ir Dangu nešiesi?

Išgirdus tokį gydytojo manęs
pabarimą, teko net aiktelti,
nes pats gydytojas buvo už ma-
nė vyresnis.

— Sakykite, ponas daktare,
ar gydytojams, kurie pensin-
kus dar prieš mirtį iš pinigų iš-
vaduoja, einant ir dangu ar pek-
lą, bus leistina atsigabenti ir
visą gausybę dolerių?

Pojauis pensininkas

Prancūzų dalinys jau atvyko
į Beirutą praėjus šeštadienį, o
amerikiečiai įplaukė į uostą
trečadienį. Italai atplauks atei-
nandą savaitę.

"NAUJENOS" KIEKVIEN
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BŪTULIS

TITIANAS, Renesanso tapytojas

"FLORA"

KULTŪRINĖS CHICAGOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS

(Tęsinys)

Rugsėjo 27 d. Rusijos Išeivių
Pagalbos Draugijos sušaukta
pirmoji Rusijos išeivių konfe-
rencija. Joje dalyvavo lietuvių,

lenkų ir žydų atstovai nuo visų
socialistinių organizacijų. Šios
organizacijos tikslas — pagel-
bėti politiniams pabėgėliams Va-
kary Europoje. Vėliau prisijun-
gė latvių, suomių ir kitų tautų

atstovai socialistai. Naujoji or-
ganizacija pasivadino Rusijos
Išeivių Pagalbos Draugija. Ši
organizacija buvo svarbi tuo,
kad Kerenskio laikais norintieji

vaziuoti Rusijon, turėjo kreiptis
į šią draugiją ir gauti liudijimą,
kad noris išvaziuoti Rusijon,
prieš atvykdamas Amerikon ar
kurin nors kitan kraštą, buvo
aktyvus revoliucionierius ir ve-
ikė socialistų organizacijoje.

Draugija pagalbėjo išvykstan-
tiems finansinai. Rusijos tautų
Išeivių organizacijos konferen-
cijoje 1918 m. pasireiškė dvi skir-
tingos nuomonės: vieni su Ber-
gu priešakyje stovėjo už tai,
kad socialistai turi veikti išvien
su pramoniečiais (I. W. W.) ir
anarchistais. Dr. Kopfnagel, Ču-
makas ir kiti įrodinėjo, jog so-

cialistai neprivalo bendrai dirbti
su anachistais ir pramoniečiais,
nes jie negalimi už šiuos atsak-
omybes. Pastaroji nuomonė
norintieji vaziuoti Rusijon, pra-
šė, kad Konferencija išduotų
paėmė viršų. Keletas žmonių,
liudijimus, jog jie yra tikrai po-
litiniai pabėgėliai ir todėl turi
teisę grįžti Rusjon valdžios pi-
nigais. Likvidavosi 1919 m.

Amerikos Lietuvių Politiską
Seimą 1914 m. sušaukė katalikų
veikėjų komitetas. Štai kas to
laiko katalikų spaudoje pasaky-
ta apie šaukiamąjį seimą:

"Vos tik pasirodė šio komite-
to atsišaukimai, kai laisvamani-
nis dr. J. Šliūpas ("Tėvynėje",
1914 m. rugpjūčio mėn.) davė
patarimą, kad nedaleistų prie
tautiškųjų reikalų lietuvių ku-
nigų ir p. J. Gabrio iš Paryžiaus.
Dr. J. Šliūpo pasekėjai
ėmėsi uoliai darbuotis, idant
atskyrus savus pasekėjus nuo
bendro darbo su katalikais lie-
tuviais, kad suklaidintų lietu-
vių katalikus. Prie šio skait-
čiaus dr. J. Šliūpas pasekėjų rei-
kia priskirti "Lietuvos", "Tė-
vynės", "Vienybės Lietuvninkų"
ir "Ateities" redaktorių, nes
minėtų laikraščių redakcijos ne
tarpino savuose laikraščiuose
nei vieno Chicago Seimo Ren-
gėjų Komiteto ir mūsų visuome-
nės atsiliepimo. Taip elgėsi visi
laisvamaniai — tautiečiai ir so-
cialistai. Jie įkalbėjo Chicagoje

gyvenančius lietuviškos drau-
gijos, kad joms esą patogiau
siųsti savus atstovus į Brook-
lyno Seimą, bet ne į Chicago Po-
litiską Seimą. Chicago apylinkė-
je yra daugiau kaip 300 lietuviš-
kų draugijų, — tos visos drau-
gijos būtų galėjusios siųsti Po-
litiską Seimą po vieną ar
net kelis atstovus. Taigi, tokiu
būdu Chicago Seimas būtų tu-
rėjęs apie 800 atstovų. Ačiū
mūsų laisvamanių vienybės ne-
pripažinimui, — daugybė net gry-
nai katalikiškų draugijų nesium-
tė savų atstovų Chicago Seim-
an."

Seimas įvyko Chicagoje 1914
9. 21-22 d. Delegatų buvo apie
250. Padaryti tokie nutarimai:

2) Reikalauti Lietuvai kuopla
čiausios politiškos autonomijos
principu — ne vien kalbos žvilg-
snių, bet taip pat būdo, tradici-
jų ir papročių, imant ne tik Di-
džiąją Lietuvą, bet ir Mažąją
Prūsų Lietuvą.

2) Atsižvelgiant į tai, kad Su-
valkų gubernija visuomet buvo
Didžiosios Lietuvos dalimi ir
kad ji per Vienos Kongresą 1915
metais buvo prikerpta prie Len-
kijos, nutariame reikalauti at-
skirti Suvalkų guberniją nuo
Lenkų karalystės ir prijungti ją
prie visos Lietuvos.

3) Amer. Liet. Politiską Sei-
mas, turėdamas omenyje bend-
rą lietuvių kiltį, panašumą kal-
bos, bendrumą ekonominių rei-
kalų, linkėdamas broliams lat-
viams išgauti Latvijai kuopla-
čiausią autonomiją, išreiškė pa-
geidavimą užręgti tarp auto-
nomiškos Lietuvos ir Latvijos
federacijos ryšius.

4) Liet. Pol. Seimas Chicagoje
21-22 d. rugsėjo, išreiškė užuo-
jautą kaimyniškos tautos,
kaip tai: lenkams, baltarusiams,
ukrainams ir k. jų reikaluose iš-
gauti savo šalis autonomiją.

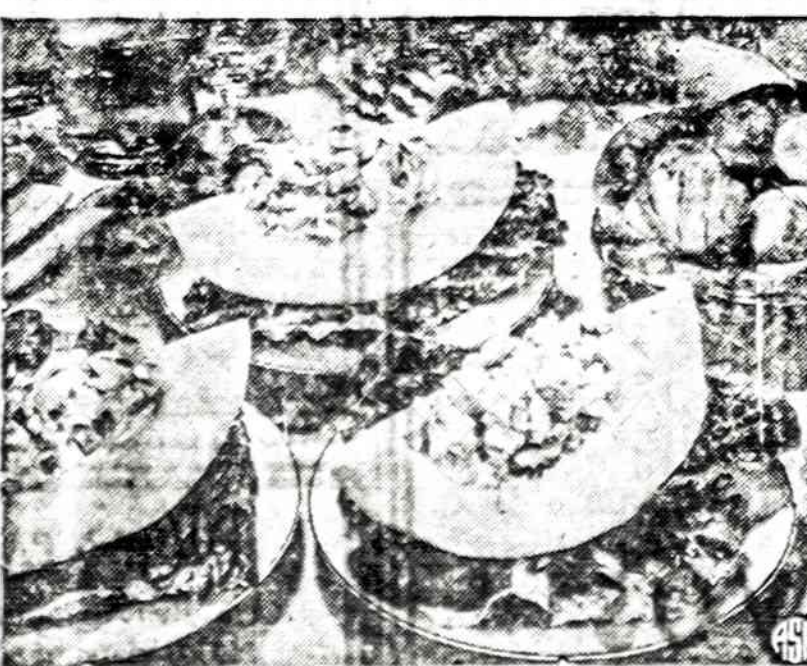
5) Reikalauti, kad tarptautinia-
me Europos Taikos Kongrese,
kuris taikins kariaujančias val-
stybes, kad būtų įleisti ir iškla-
syti Lietuvos atstovų reikalavi-
mai. Jonas J. Gabrys išrinktas
delegatu į Tarptautiską Taikos
Konferenciją. Mandatą išduos
Seimas. Informacijos Biuras Pa-
ryžiuje yra įgaliotas ginti lietu-
vių reikalus svetimaucijų spau-
doje Europoje. Politiską Sei-
mas nutarė steigti Lietuvos Po-
litikos Informacijos Biuro sky-
rių dėl Amerikos, sulg centro
išdirbtų įstatų ir išsirenka sau
komitetą.

(Bus daugiau)

ZMONA IR AUTOMOBILIS

— Mano veidas tapo sužalotas,
kuomet atsisakiau nupirkti au-
tomobilį savo žmonai.
— O mano, kuomet nupir-
kau...

Crab Salad Served In Melon Boats

With melons abundant now at local markets, an exciting
luncheon idea is Curried Crab Melon Salad. Family or guests
will enjoy the light, yet satisfying combination of delicious
Alaska King crab and juicy sweet honeydew melon.

Succulent Alaska King crab is sliced and tossed with crisp
vegetables and a curry-seasoned mayonnaise dressing. The
salad is served on peeled and quartered melon "boats" on
individual lettuce-lined salad plates.

Alaska King crab meat is snowy white in color with bright
red striations. Fully cooked, with tendons and cartilage
removed, the meat is ready to be enjoyed in a favorite recipe
after defrosting. In-shell packs of whole Alaska King crab legs
and split legs are also available.

Curried Crab Melon Salads

1 package (6 to 8 oz.)
frozen Alaska King
crab meat, thawed
3/4 cup sliced celery
2 tablespoons chopped
green onion
1/3 cup mayonnaise
1/2 teaspoon curry powder
1/4 teaspoon sugar
1 teaspoon lemon juice
1 honeydew melon
Salad greens

Drain and slice crab. Combine with celery and green onion.
Blend mayonnaise, curry powder, sugar and lemon juice;
toss with crab mixture. Chill. Cut melon into quarters length-
wise; remove seeds and rind. Place melon quarters on salad
plates lined with greens. Spoon crab salad onto melon. Makes
4 servings.

MEDICAL FACTS

NATIONAL OSTEOPATHIC MEDICINE WEEK
TO BE OBSERVED JUNE 1-7, 1980 BECAUSE...

DOCTORS OF OSTEOPATHY,
D.O.'S, ARE THE FASTEST
GROWING HEALTH CARE
PROFESSION. A KELLOGG
FOUNDATION STUDY
PROJECTS A 71% GROWTH
FOR THE OSTEOPATHIC
PROFESSION DURING
THE 1980'S.

D.O.'S COVER THE FULL RANGE OF
MEDICAL SPECIALTIES...

MANIPULATIVE
THERAPY PROVIDES
PATIENTS WITH
AN ADDED DIMEN-
SION OF TREAT-
MENT.

D.O.'S PRACTICE
HOLISTIC MEDICINE,
TREATING THE
WHOLE PATIENT
AND NOT JUST THE
DISEASE OR INJURY.

90 PERCENT OF
ALL D.O.'S ENGAGE
IN PRIMARY CARE
MEDICAL PRACTICES
WITH OVER 50 PER-
CENT LOCATED IN
SMALL TOWNS
AND RURAL AREAS.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICA)

2424 WEST 69th STREET

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, PALOS HILLS, ILL. 974-4419

REpubl. 7-1211

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1044

PETRAS BIELIŪNAS

4346 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 2-3578

DETROITO NAUJIENOS

REFORMUOJAMAS SVENCIŲ MINĖJIMAS

Praėjus Vasario 16-ajai vasario 14 dieną, balandžio 1 d. Tėviškės Žiburiuose Aurelija Balašaitienė pasisakė, kad laikas reformuoti minėjimus. Kadangi artinasi Tautos šventė, verta prisiminti praeitų metų ruoštos tautos šventės perreformavimas. Atrodo, kad toks pat Tautos šventės minėjimas bus ir šiais metais, būtent, pamaldos bažnyčioje ir piknikas. Išvis, ar taip ruošiamą tautos šventę galime pavadinti švente ar tikrai prisiminimu. Nors LB apylinkės valdyba skelbė, kad salėje bus ir akademiškas. Tokį tautos šventės minėjimą nei T. Žiburiai, nei Draugas savo skiltyse neužsimena ar toks minėjimas laikytinas geru ar blogu. Prisiminę vietinė radijo valandėlė, kad iš minėjimo išėjo piknikas. A. Balašaitienė savo reportaže paminėjo, kokie tie nuobodūs ir ilgi minėjimai. Cituoju: "Inėsamos ir išėsamos vėliavos, skaitomos invokacijos, giedami himnai, sakomos prakalbos, priimamos standartinės rezoliucijos, o po to — minėtinis dalis. Mūsų praeitį — jauniosios kartos atstovų maža, o publikoje jų dar mažiau. Vasario 16-tosios minėjimuose jaunimas beveik nevaidino jokio vaidmens, nebent kas yra pakviestas pastovėti prie vėliavos ar prisegti svečiui gėlytę".

Jei Tamstyte esi kada nors dalyvavusi Pavergtų Tautų minėjimuose, kitų tautybių minėjimuose. bei kongresuose, tai tokių išvedžiojimų nerasta. Panašus ir mūsų Vasario 16-tosios šventės minėjimas. Jis užsitęsęs apie dvi valandas ir meninė dalis — apie pusvalandį. Nieko kitaip neišstaisys. Tikiu, kad senimui ir jaunimui daugiau patiktų piknikas po būdus, bet jaunimas ir ten nesilanko.

A. Balašaitienė pasigenda prie

auglio, vaikų prie garbės stalo, kaip anksčiau, kad LB darydavo: pasisodindavo aštuoniolikmetį jaunuolį prie garbės stalo, kaip reklamą ir didžiudavosi, štai, va, turime jaunimo. Dabar to jau nebedaroma, nes jaunimas pats nebesėda, kai kiti jo draugai patraukė per dantį.

Dabar, kartais duodame septyniolikmetei svečiui prisegti gėlytę. Deja, kartais nevisos gėlytės prisegti ir tą gėlytę, ir prie reikiama patyrusios vadovės.

Reporterė A. Balašaitienė apie minėjimą Detroito baigė skundą. Jei jos išvedžiojimų patikėti, tai oficialius minėjimus padeikime į šalį ir pasirinkime piknikinius minėjimus, kap kad praeitais metais padarė Tautos minėjimą Lietuvių Bendruomenė.

Stebėtojas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE FILMAS APIE DARIŲ IR GIRNĄ

Senajame Klipėdos aerodrome Lietuvos kino studijos darbuotojai filmuoją naują filmą "Skrydis per Atlantą". Filmą apie lietuvių lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno skridimą per Atlantą bus plačiaekraninis ir spalvotas. Pagal J. Glinskio scenarijų, filmą kuria režisierius R. Vabalas. Pagrindinius vaidmenis atlieka Kauno dramos teatro aktorius A. Sabulis, Jaunimo teatro režisierius E. Nekrošius ir aktorai R. Adomaitis, J. Budraitis, G. Girvainis, V. Kancleris ir kt.

TUKSTANČIAI EINA VEJAIŠ

"Valstiečių laikraščio" korespondentas A. Orintas rašo: — Kokia tvarka, tokie ir rezultatai, — kalba fermų darbuotojai.

O tvarkos fermose tikrai nėra. Karvės melžiamos lauke, bi-

donai su pienu laikomi saulėje. Maža to! Po melžimo pienas į šaldytuvus supilamas praėjus 2 — 3 valandoms. Nenuostabu, kad Pasvalio sūrių gamykla liepos 11 — 13 dienomis nepriėmė iš ūkio 3,029 kg. pieno. Tas pat pasikartojė liepos 14 d.

Netvarkos yra ir daugiau. Pieno bloke, kur surenkamas ir šaldomas pienas, nešvaru. Pieno siurblys ir vambzdžiai priurę, net dvokia... Pieno laboratorija įjungta ne pritaikytoje talpoje, kurioje nėra nei ventiliacijos, nei reikalingų prietaisų. Be to, labai retai nustatė jamas atskirų melžėjų primelžto pieno švarumas.

SUNKIASI MAZUTAS

1981 metų vieną gruodžio naktį po žemę prakiuro vamzdis, kuriuo pašildytas mazutas paduodamas į Šalčininkų miesto katilinę. Siurbliui mazutą pumpavo ne į katilinės pakuras, o pro plyšius vamzdyje tiesiai lietaus kanalizacijon, iš čia — Šalčinios upėn ir žuvininkystės tvenkinin. Iš čia ji grįbstė, sėmė ir pakrantėse degino. Nemažą pa-prasčiausiai užpylė žemėmis.

Ir štai dabar šiltu laiku suskystėjęs mazutas teka ir teka iš po žemių. Tikriausiai ir metams praėjus Šalčininkų komunalinių įmonių kombinato aplaidumo vaisiai dar bus matyti.

A. Gulytė,
Melioracijos ir vandens ūkio ministerijos darbuotoja

NETOLI BAUBLIŲ

Gražiai sutvarkyti garsiojo Dionizo Poškos bauliai Šilalės rajone. D. Poškos kolūkyje, tvarkingos aplinkinių gyventojų sodybos. Bet jei atgal į žemaičių plentą pasuksime kitu keliu, aptiksime amoniako vandens cisternas, iš kurių nuolat teka trąšos. Aitrus kvapas sklinda toli. Žodžiu, fasadas tviska, o toliau — kaip yra, taip gerai.

A. Katrys (V.L.)

GAILSRAI KAIME

Tiesa (VII.24) rašo, kad šie

B
Be sure
to drive
all free.

JAU ATSPAUSDINTA

J. KLAUSEIKIO KNYGA BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.
Kaina — \$3, persiuntimas paštu — \$1.

KNYGĄ IŠLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA.

Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą,
arba rašant tokiu adresu:

Mr. K. Januta,
2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

Naujai pasirodžiusi DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608

met Lietuvos kaime buvo daug gaisrų. Kolchozų ir sovchozų sodybose, dirbtuvėse, grūdų sandėliuose ir pašarų daržinėse kilo daugiau kaip 40 stambių gaisrų. Ugnis sunaikino per pusę tukstančio tonų pašarų, apgadino dešimtis pastatų, žemės ūkio mašinų. Nuostoliai siekia 78 tukstančių rublių. Dėl neatšarus elgesio su ugnimi ir netvarkingų elektros įrengimų prazudyta ne mažai šiuometinių pašarų ir turto.

(Eur. Lietuvis)

NIGERIJOJE TARŠI ISLAMO ATSTOVAI

NIAME, Nigerija. — Dabariniu metu Nigerijoje posėdžiauja Islamo valstybių atstovai. Ten buvo atvykę Pietų Korėjos prezidentas, Korėjos musulmonas. Konferencija jam buvo nuobodi, nes jis greitai įsitikino, kad Nigerija yra labai atsilikusi, neturi patyrusių karių ir joje nėra aukštesnį mokslą baigusio jaunimo.

Pietų Korėjos prezidentas

Chun Doo Hwan buvo valstybės štabo viršininkas.

— Leonidas Brežnevas pasiskelbė Rytų Vokietijos prezidentą E. Honeckerį Sovietų Sąjungos didvyriu. Honeckeris nežino, už ką jis gavo medali.

— Praeitą savaitę, Irane sušaudyti 9 žmonės. Jie buvo kaltinami pasipriešinimu mulos Chomeini santvarkai.

— Pietų Korėjos prezidentas Chun Doo Hwan buvo atskridęs į Nigeriją patikrinti karių pajėgumą kariauti.

— Irane kurdų nėra. Buvusieji pabėgo į Turkiją.

NEPAPRASTOS VIETOS

Karščiausia vieta žemėj — 129 laipsnių — yra San Luis Patosi, Meksikoje.

Sąjusiausia vieta — 94 laipsniai žemiau nulio — yra Verchojansko srityje Sibire.

Sausiausia vieta — Calama, Čilėje, kur niekada nelyja.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija. Lietuviams tiksliai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip ASTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis S.A. neapdrauktų pelno, na-riams patarnauja tik savikailpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gal. Susivienijime apsidrausti iki \$10.000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudžia — Endowment Insurance, kuri ypaci naudinga jaunimui, sekantiems aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — valkus apdraudžia pigia terminuota apdraudžia: už \$1.000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus jie jums mielai pagelbės į SLA įsiraikyti.

Gauti kreipitis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N. Y. 10067
887 W. 24th St.
Tel. (212) 643-2216

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Guseno — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoračio jaunus dienas ir susirūpinimą — \$8.00

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais — \$4.00
Minkštais viršeliais, tik — \$3.00

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik — \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdami \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Home, Land — Pardevimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI
DEL VISU INFORMACIJU KREPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAS

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

2 po keturis, medinis, Brighton Parke.
\$39,500. Savininkas duoda paskolą.

2 po 4-ris, medinis, įrengtas sklepas.
72-ros ir Campbell. \$39,000.

6 butų mūrinis. 4 mašinų mūrinis garažas. \$17,600 pajamų. Arti 64-tos ir Kedzie.

2 sklypai arti vandens.
Hot Springs Village.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės — kityr

DEMESIO!

Veltui noriu patarnauti geram tautiečiui, norinčiam apsigyventi gražiam kurorto miestelyje New Buffalo, Mich. Savininkas sveikatos sumetimais persikėlė į Arizoną. Nuosavybė yra labai gerame stovyje, netoli nuo krautvių, medicinos centro ir Michigan ežero.

Nuosavybės vertė apie 40,000, bet dėl keitimo gyv. vietos bus parduodama pigiau.

Dėl informacijų skambinkite man: Grace Bukoff-Bukaveckas (616) 469-3673 po 7 val. vak.

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga
6247 S. Kedzie Ave.
(312) 776-8700

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorį: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

Kaip SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko PRANO ŠULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" kleista knyga su legalistikomis formomis. Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

KILL'S FLEAS, TICKS!

ELEKTROS ĮRENGIMAI

PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiestyje, greitai, garantuoti ir saugiai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DEMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmežiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreipitis:
A. LAURAITIS
6645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus. Už darbų garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A.T. VERAS

Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 6th Street
Tel. R.Epublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5988

M. SIMKUS

Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių išskiepimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY

P. Zapella, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642. 424-8454
State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sestadienis: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Sestadienis pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PATS SKAITYK IR DAR KITAS PARAGENK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"